

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ОПТИЧНОГО РИНКУ В УКРАЇНІ ТА ЗА КОРДОНОМ

CURRENT TRENDS AND PROBLEMS OF OPTICAL MARKET DEVELOPMENT IN UKRAINE AND ABROAD

У статті розглядається сучасний стан оптичного ринку України та світу. Виявлено проблеми, тенденції та перспективи розвитку даного ринку. Вказано найбільших виробників оптичної продукції в світі та найбільших дистриб'юторів України. Надане визначення фармацевтичної галузі, що включає в себе оптичний ринок. Проаналізована інформація за наступними товарними групами: захисні окуляри, оправы та контактні лінзи. Представлена класифікація окулярів за призначенням та властивостями. Проаналізована українська продукція та лідер серед виробників оптичної продукції України. Виокремлено основних експортерів та імпортерів оптичної продукції на світовому ринку. Проаналізована динаміка товарообороту світового оптичного ринку. Показано, що продаж окулярів є більш прибутковим порівняно з контактними лінзами. Проаналізовано дані Міністерства охорони здоров'я України, щодо потреб в корекції зору в Україні. Досліджено чинники зростання оптичного ринку України та виявлено низку факторів, що перешкоджають його розвитку. Надані методичні рекомендації щодо оптимізації ситуації на оптичному ринку України.

Ключові слова: оптичний ринок, контактні лінзи, захисні окуляри

В данной статье рассматривается современное состояние оптического рынка Украины и в мире. Выявленные проблемы, тенденции и перспективы развития данного рынка. Указаны наибольшие производители оптической продукции в мире и наибольшие дистрибьюторы Украины. Дано определение фармацевтической отрасли, которая включает в себя оптический рынок. Проанализирована информация по следующим товарным группам: защитные очки, оправы и контактные линзы. Предоставлена классификация очков за их назначением и свойствами. Проанализирована украинская продукция и лидер среди производителей оптической продукции в Украине. Выделены основные экспортеры и импортеры на мировом рынке оптической продукции. Предоставлена динамика товарооборота мирового оптического рынка. Показано, что продажа очков является более прибыльной по сравнению с контактными линзами. Проанализированы данные Министерства здравоохранения Украины, относительно потребностей в коррекции зрения в Украине. Проанализированы факторы роста и выявлено ряд причин которые препятствуют ускоренному росту оптического рынка Украины. Даны методические рекомендации по улучшению ситуации на оптическом рынке Украины.

Ключевые слова: оптический рынок, контактные линзы, защитные очки

This article overviews the current state of the optical market of Ukraine and the world market. Problems, trends and development prospects of current market are identified. The biggest producers of optical products in the world and Ukrainian distributors are named. It provides the definition of the pharmaceutical industry, which includes the optical market. Information is analysed by the following product groups: safety glasses, frames and contact lenses. Classification of glasses according to their setting and properties is given. Ukrainian products and its main producer are analysed. It also highlights the leaders of the exports and imports of the world optical markets. The dynamics of commodity turnover of world optical market is given. It is shown that a sale of glasses is more profitable comparatively with contact lenses. The information given by Ministry of Health of Ukraine, regard needs of weak sight correction in Ukraine. The factors of growth and number of factors that prevent rapid growth of the optical market of Ukraine were stated. The methodical recommendations are given in relation to the improvement of situation at the optical market of Ukraine.

Keywords: optical market, contact lenses, glasses

Вступ. В умовах економічної глобалізації та інтернаціоналізації вагомого значення набуває посилення конкуренції країн на світових ринках. У сучасному конкурентному середовищі адекватно відображаються якісні зміни структури світової економіки, обумовлені насамперед динамічними інтеграційними процесами на мікро- та макроекономічних рівнях [1, с 173]. Тому набуває значення дослідження факторів росту оптичного ринку на світовому ринку та пристосування їх до ринку України з метою укріплення позицій вітчизняних виробників у конкурентній боротьбі з зарубіжними підприємствами, що визначає актуальність даного дослідження. Проблеми, тенденції та перспективи розвитку оптичного ринку в Україні є предметом досліджень економістів, маркетологів як в Україні, так і за кордоном. Серед них виокремлюють фірми багатьох країн світу (Step by Step, РосБізнесКонсалтинг та інші.) здійснюють вивчення тенденцій розвитку оптичного ринку загалом, сучасного його стану та здійснюють прогнозування на майбутні періоди з урахуванням економічного стану в світі.

Постановка завдання. Основною метою даної статті є: визначити причини нестабільності розвитку оптичного ринку України та дослідити сучасні тенденції світового ринку оптики та виявити найбільш перспективні шляхи розвитку оптичного ринку України.

Результати дослідження. Оптичний ринок є частиною фармацевтичного ринку. Фармацевтична галузь — сукупність підприємств, організацій і установ, зайнятих у процесі створення, виробництва, реалізації лікарських субстанцій, препаратів та виробів медичного призначення, забезпечення контролю їх якості, а також підготовки та перепідготовки кадрів.[2] У вивченні оптичного ринку аналізується інформація за наступними товарними групами:

- окуляри для корекції зору, захисні окуляри та аналогічні оптичні прилади;
- оправы та арматура для окулярів;

– контактні лінзи та лінзи для окулярів з різних матеріалів.

Окуляри за своїми властивостями та призначенням можна поділити на: коригуючі, спеціальні та захисні. Рис.1

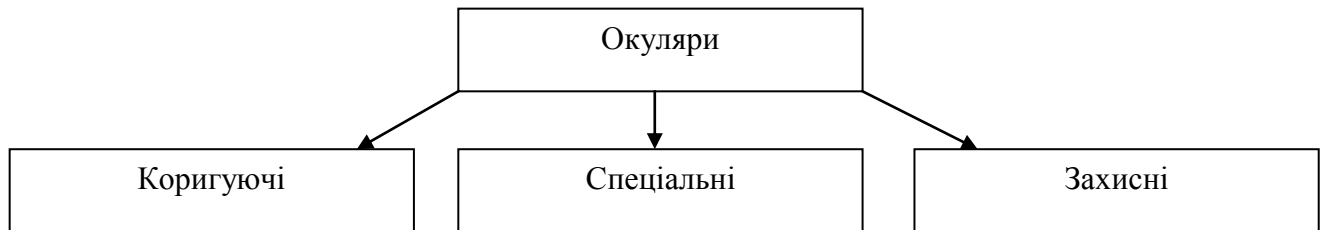

Рис.1 Класифікація окулярів за призначенням

До коригуючих окулярів відносять окуляри призначені для коригування аномалій рефракції і виправлення недоліків м'язового апарату очей. Спеціальні окуляри застосовують у випадках, коли коригуючі окуляри не дають бажаного ефекту корекції зору. Захисні окуляри в свою чергу виконують функцію захисту очей від небезпечних і шкідливих чинників.

Світовий ринок оптичної продукції в 2012 році за даними Global Industry Analysts (GIA), досяг \$20 млрд. Щорічний приріст ринку становить 1-2%. На рис.2 зображена динаміка росту об'єму світового ринку оптики.

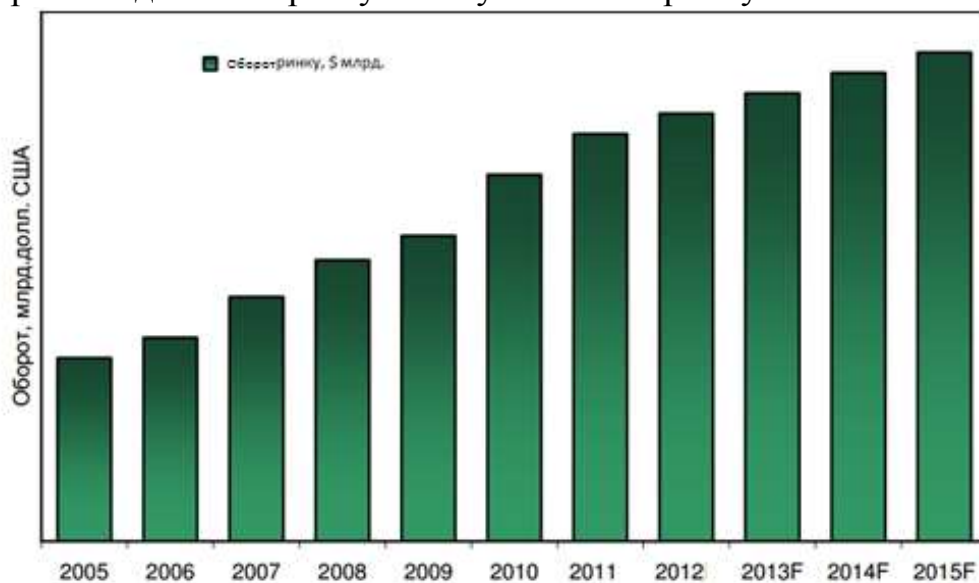

Рис.2 Динаміка товарообороту світового ринку оптики, 2005-2016рр., \$ млрд.

Сьогодні світовим лідером з виробництва оправ і сонцезахисних окулярів є Італія, яка суттєво випереджає усі інші країни. Інші провідні виробники оптики, це Японія, Німеччина Францію, Гонконг і Китай. Особливо розвинуто

виробництво окулярів в Італії і Франції, де сформувалися цілі оптичні регіони, в яких зосереджені численні підприємства-виробники окулярів.

Досліджуючи ринок окулярної оптики, слід відзначити, що саме країни Південно-Східної Азії є найважливішим центром виробництва і продажів цих виробів. Якщо раніше там вироблялася в основному недорога продукція, то сьогодні серед «товарів зі Сходу» містяться і оправы з титану, лінзи з високими показниками заломлення і органічні лінзи, а також лінзи з усім спектром спеціальних покриттів. Гонконг є другим після Італії експортером виробів окулярної оптики. За даними Ради з розвитку торгівлі Гонконгу в 2001 році ця країна експортувала виробів окулярної оптики на суму 6,761 мільйонів гонконзьких доларів. (871 тисяча доларів США). Слід, однак, відзначити, що більша частина експортованих з Гонконгу окулярів зроблена в Китаї, так як в основному в Гонконзі розташовані не виробничі потужності, а управлінські та торгові структури.

Обсяг українського ринку оптики, за оцінками його учасників, становить \$ 6-8 млн. Темпи зростання ринку становить 20% на рік. На даний час прибутковість оптичних салонів в Україні тримається на рівні 15-20%, робота в елітному сегменті з більш дорогою оптикою більш дохідна, рентабельність 25%. Кількість учасників ринку на території Київської області становить десятків мереж і більше сотні одиночних магазинів, в яких ціни на продукцію коливаються від 35-40 грн. до \$ 2-3 тис.

Українська продукція в оптичних салонах представлено дуже скромно оскільки вітчизняне виробництво оптики зосереджено лише в місті Ізюм Харківської області. У радянський час завод був потужним виробничим підприємством, зараз його продукція за якістю програє імпортному товару, але за ціною вітчизняні окуляри більш доступні. Нині Ізюмський державний завод офтальмологічної лінзи - єдине підприємство на Україні з виробництва окулярного скла та виготовлення з нього виробів окулярної оптики.

Українські оптичні салони закупають лінзи та оправы у таких дистриб'юторів як: «Медікал-Лінс», «Опт-Оптика», «Дако Імпекс», «Інтер Оптика». Вище зазначені дистриб'ютори імпортують продукцію з Італії, Франції, Німеччини, США, Великобританії, а більш дешеву - з Китаю, Кореї, Польщі та Росії.[3] Кількість імпортованих брендів в країну за останні 2 роки збільшилася на 50% і налічує більше 300 марок і брендів. Водночас, рентабельність продажу окулярів в середньому в 1,3 вище рентабельності продажів контактних лінз.[4]

Необхідно відзначити, що цей ринок має досить високу потенційну місткість: за даними Міністерства охорони здоров'я України, корекцію зору потребує кожен третій в Україні. Молодим людям, у яких зір в нормі, досить проходити обстеження кожні 3-5 років. Людям 40-64 років слід проходити перевірку кожні 2-4 роки. За даними Всесвітньої Організації Охорони

Здоров'я, 65% населення світу має вади зору і тільки 26 % користуються окулярами чи лінзами. Данні по регіонам представлені на рис.3

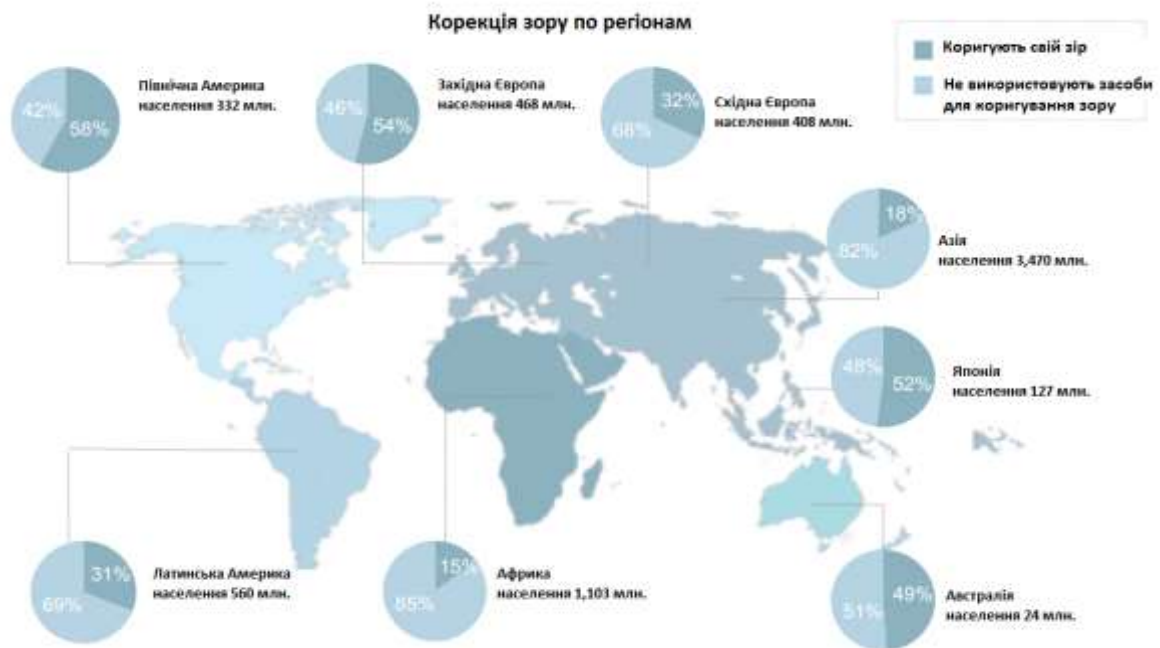

Рис.3. Населення та кількість людей у %, що потребують корекцію зору.

Ринок оптики нині далекий від перенасичення. Причинами є те що культура споживання такого роду товарів і послуг у нас в країні не розвинена. Українці, як правило купують окуляри не в спеціалізованих магазинах та без консультації лікаря. У той час як в країнах Європи окуляри змінюють раз на півроку або на рік.

До чинників зростання споживання окулярів і контактних лінз можна віднести зростання реальних витрат населення на непродовольчі товари і поступове зростання культури споживання окулярів і контактних лінз. В той же час, можна виділити ряд чинників, що перешкоджають прискореному зростанню оптичного ринку[5]: по-перше, стандарти споживання на ринку оптики в Україні на сьогоднішній день зберігають значні відмінності від західних стандартів споживання ; по-друге, український споживач часто не націлений на якісну послугу, не звик регулярно перевіряти свій зір і купувати окуляри або лінзи після медичного обстеження.

Більшість оптичних салонів отримує більше 70% прибутку від продажу окулярів, 30% від реалізації контактних лінз, сонцезахисних окулярів[6].Рис.4

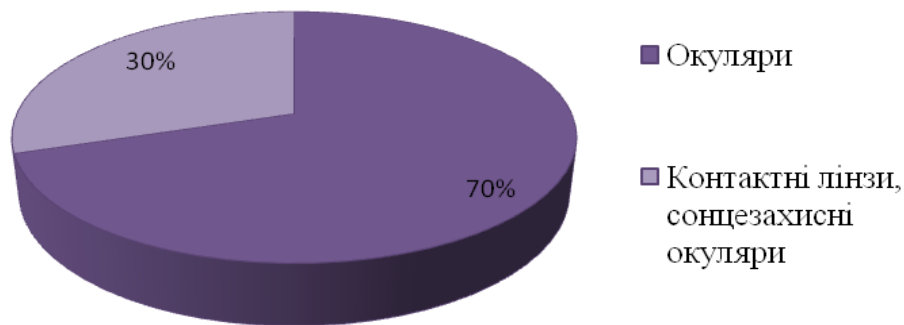

Рис.4. Розподіл прибутку за видами продукції

Однією з ключових тенденцій сучасного українського ринку окулярної оптики є спрямованість на покращення якості продукції, як імпортованої так і національного виробника, що витісняє низькоякісні товари нижньої цінової групи. Відзначається значне поліпшення якості лінз та оправ для коригуючих окулярів, що імпортуються на український ринок. Слід відзначити, що через велику кількість підробок окулярів вищого цінового сегменту, оптичні салони все частіше закупають продукцію маловідомих брендів, роблячи ставку на високій якості.

Висновки. В даний час український ринок окулярної оптики досить сформований і поділений на сфери впливу найбільших оптових фірм. Обсяг українського ринку оптики, за оцінками його учасників, складає в середньому \$ 6-8 млн. На оптичному ринку виділяються два великих сегменти: окуляри та контактні лінзи, окрему групу становлять аксесуари. Розвиваються роздрібні мережі класу «преміум». Майбутнє українського ринку оптики експерти пов'язують з розвитком великих мереж спеціалізованих салонів.

Незважаючи на кроки вітчизняного виробника щодо покращення та збільшення обсягу виробництва український ринок багато в чому залишається залежним від імпорту. Серед країн-експортерів окулярної оптики до України провідне становище займають Китай та Італія. Стандарти споживання на ринку на сьогоднішній день зберігають істотні відмінності від західних стандартів споживання. Для успішного розвитку оптичного ринку України слід забезпечити подальше зростання обсягу виробництва продукції окулярної оптики та розширення асортименту продукції, в тому числі лінз різних типів (з більшою міцністю) та започаткувати виробництво оправ з сучасних матеріалів та з декоративним покриттям.

Література:

1. Блонська В.І. Підвищення конкурентоспроможності продукції підприємства як основний фактор ефективності його діяльності / В.І. Блонська // Науковий вісник

- НЛТУ України: зб. наук.-техн. праць. – Львів: РВВ НЛТУ України. – 2008. – Вип. 18.1. – С. 173-177.*
2. *Правові, медичні та фармацевтичні аспекти створення, реалізації і застосування лікарських засобів /За ред. Т.Г. Калинюка, Б.Л.Парновського. – Львів: Ліга-Прес, 2002. – 216 с.*
 3. *Как зарабатывают оптические салоны [Електронний ресурс]. – Режим доступу до статті: <http://www.openbusiness.ru/html/optika2.htm>*
 4. *Перспективы рынка оптики [Електронний ресурс]. – Режим доступу до статті: <http://marketing.rbc.ua/publication/16.11.2007/1576>*
 5. *Маркетинговое исследование. Рынок очков и очковой оптики [Електронний ресурс]. – Режим доступу до статті: <http://marketing-i.ru/issledov/rynok-ozkov>*
 6. *Точка зрения [Електронний ресурс]. – Режим доступу до статті: <http://statuspress.com.ua/nisha/tochka-zreniya.html>*